

مشور اخلاق حرفه‌ای روزنامه‌نگاری در روزنامه معدن تجارت: www.smtnews.ir/about.html

صاحب امتیاز: موسسه فرهنگی و مطبوعاتی «معدن»

مدیرمسئول: عاطفه خسروی

سازمان آگهی‌ها: ۰۹۱۹۲۵۱۴۰۶ - ۸۸۷۲۷۲۲۲
ایمیل آگهی‌ها: ads.smtnews@gmail.com
تلفن: ۰۲۱-۸۲۱۹۰ (داخلی-۱۴۱) - شماره: ۰۲۱-۸۲۱۹۰ (داخلی-۱۰۴) - پیامک: ۳۰۰۰۸۲۱۹۰
امور مشترکین: ۸۸۷۲۷۲۲۵ - روابط عمومی: ۸۸۷۲۷۲۲۲۲
توزیع و سازمان شهرستان‌ها: ۸۸۷۲۷۲۲۲۵
تهران، خیابان قائم مقام فراهانی - کوچه آزادگان شماره ۲۶ - کد پستی ۱۵۸۶۷۳۳۸۱۱
روابط عمومی: pr@smtnews.ir
امور استان‌ها: smtnews.ir
چاپخانه: نسیم

www.smtnews.ir
telegram.me/smtnews
tozi.smtnews@gmail.com

info@smtnews.ir
instagram.com/smtnews
http://etiaa.com/smtnews
<https://ble.ir/smtnews>

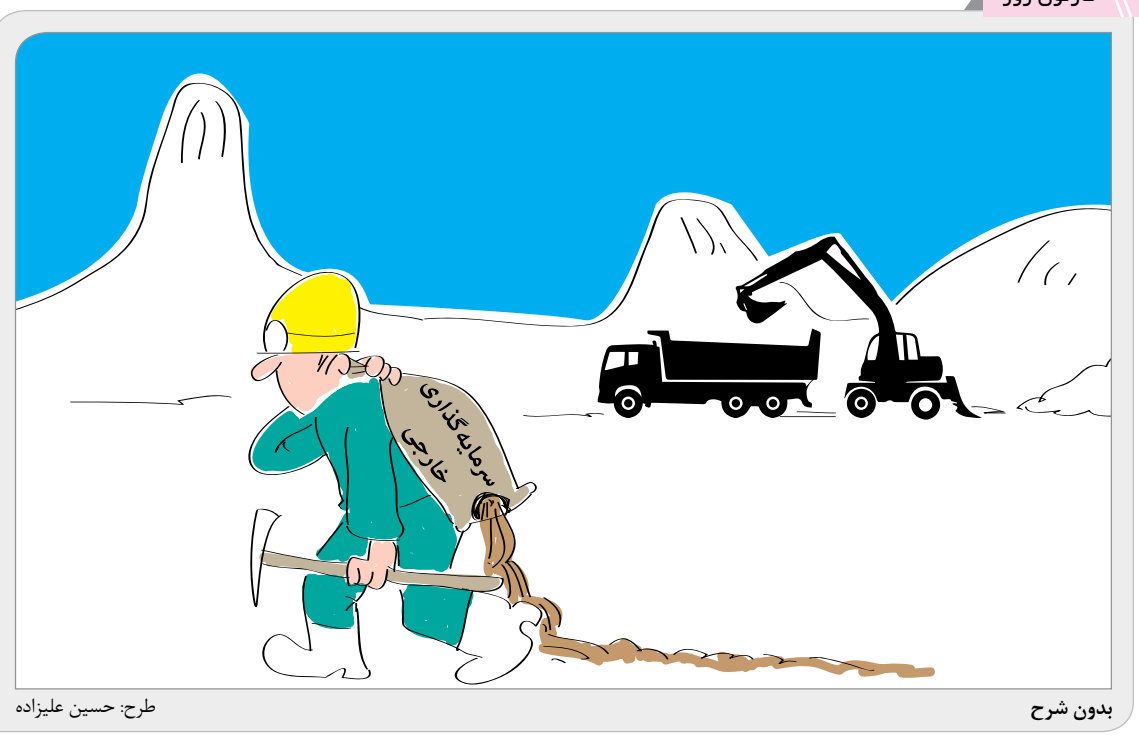
عضو انجمن مدیران روزنامه‌های غیردولتی
عضو انجمن مدیران رسانه
عضو تعاونی مطبوعات

رویداد خبری

آیسا فریدی: ایران در سال ۱۴۰۳ و آغاز خرداد، سیاسی‌ترین ماه و لحظات خود را پس از سال‌ها تجربه کرد و حالا پس از بیرون آمدن نام رئیس‌جمهوری منتخب و جایگزین از صندوق رای، باید همچنان تیتراهای مطبوعات و رسانه‌هایی را که روی کیوسک قرار می‌گیرند، دقیق تر خواند. پیگیری اخبار داخلی و خارجی و همزمان مرور و مطالعه مستندات از سندی بر صحت خبر درج شده و تیترا ساخته شده هستند، پیش از هر زمان دیگری اکنون یک ضرورت تاریخی است. رسانه‌هایی که به‌گونه تیتراهای خود سندی زنده و شهادتی مکتوب بر اتفاقاتی هستند که از ابتدای سقوط هلیکوپتر ریاست‌جمهوری ایران آغاز شد و سلسله‌وار ادامه یافت، رویدادی که واکنش‌ها و توجه بسیاری را در داخل و خارج از کشور به خود جلب کرد. به مدت چند هفته تلویزیون ملی ایران به‌عنوان اصلی‌ترین رسانه داخلی عرصه مناظره‌های کاندیداها و توجه مخاطبانی بود که به‌طورزنده در جریان مذاکره و مناظره رقبای کاندیداشده قرار می‌گرفتند. انتخابات ناپهنگامی که موجب توجه و استقبال بیشتر مردم از فضای تلویزیون شد و در کنار آن، بلکه پس از مدت‌ها، جنب‌وجوشی در رسانه‌ها ایجاد کرد. رسانه‌هایی که در گرداب موضوعات همیشگی گرفتار شده بودند و تنها با چند موضوع و معضل گرانی مسکن و اجاره، نرخ خودرو، تورم، ناترازی انرژی، وضعیت دستمزد و سیاست خارجی تیتراهای خود را مشخص می‌کردند، برای مدتی مشغول اخبار رویدادهای انتخاباتی شدند و اندکی از آن روایات تکراری خلاص شدند. کارزارها و ستادهای تبلیغاتی کاندیداها دست به کار شدند، برخی رسانه‌ها و مطبوعات که بیشتر جناحی بودند، کم و بیش و پیدا و پنهان تبدیل به ستاد تبلیغاتی کاندیدایی خاص شدند و رنگ و روی دیگری پیدا کردند. پس از اتمام انتخابات نیز تیتراهای مطبوعات بیشتر متوجه واکنش‌های داخلی و خارجی به انتخاب رئیس‌جمهور اصلاح‌طلب و وعده‌هایی است که مردم و طرفداران منتظر محقق شدن آنها هستند. تا مدت‌ها روند سیاسی تر شدن مطبوعات و تیتراهای آنها ادامه خواهد داشت. این روزها افراد بیشتری را مقابل کیوسک‌های مطبوعاتی مشاهده می‌کنید که در حال مطالعه تیتراهای روزنامه‌ها هستند؛ تصویری که مدتی بود در کنار دکمه‌های مطبوعاتی دیده

ایران ۱۴۰۳ در آینه انتخابات چهاردهمین دوره ریاست جمهوری

نمی‌شد و اکنون نشان‌دهنده داغ شدن بازار مطبوعات است. تصویر صفحه نخست برخی روزنامه‌هایی که در پیش‌رو مشاهده می‌کنید، گواهی است بر بازتاب رویدادهای خبری این روزها در رسانه‌های خبری. روزنامه‌هایی که در تاریخ سه‌شنبه ۱۹ تیر منتشر شدند، بیشتر خبر از حضوری نامتعارف در تلویزیون می‌دادند. رفع ممنوعیت تصویری محمد خاتمی از رهبران اصلاحات و قرار گرفتن او در کنار مسعود پزشکیان از جمله تصاویری بود که بسیاری از روزنامه‌ها مانند سازندگانگی و هم‌میهن آن را به‌عنوان تصویر جلد خود برگزیدند. روزنامه آرمان امروز نیز جزئیات تماس تلفنی بوتین و پزشکیان که روز دوشنبه در رأس اخبار مهم سیاسی رسانه‌ها قرار گرفت را منتشر کرد. تماس تلفنی که در آن بوتین پیروزی پزشکیان در انتخابات ریاست‌جمهوری را تبریک گفته است و آمادگی کرملین برای همکاری مشترک به‌منظور توسعه شرکتهای متقابل سوندم در حوزه‌های مختلف را ابراز کرد. با انتخاب مسعود پزشکیان مطالبات رای‌دهندگان نیز آغاز شده است. محمدجواد حق‌شناس نیز در گفت‌وگو با روزنامه اعتماد از ویژگی‌های کابینه دولت چهاردهم می‌گوید و تیترا «انتخاب کابینه در اتاق شیشه‌ای» را به‌عنوان تیترا یک خود برگزیده است. روزنامه همشهری نیز که منتصب به نهاد شهرداری است، صفحه نخست روز سه‌شنبه ۱۹ تیر را به تسویه‌حساب سیاسی با شهر پس از انتخابات اختصاص داده و تیترا زده است: «کارزار دروغ» و به مسائلی همچون دروغ قطع درختان شهر، دروغ پارک‌های قیطره و لاله، دروغ رها شدن و تعطیلی شهر، دروغ بسته بودن ایستگاه مترو و دروغ جمع‌آوری برنه‌ای انتخاباتی پرداخته است. روزنامه ابتکار نیز در صفحه نخست خود موضعی دیگر مربوط به شهرداری تهران و شهردار فعلی آن را هدف قرار داد و تیترا زد: «پاینت‌شنشان به‌دنبال شهردار خوب». مهدی چمران، رئیس شورای شهر تهران نیز در واکنش به کارزار برکناری زاکانی او را با بایند مقایسه کرد. روزنامه پیام ما نیز عکسی از زاکانی، شهردار تهران که به‌همراه تعدادی

بدون شرح طرح: حسین علیزاده

از دنیای گسست‌باکس چه می‌دانیم؟

مدتها است که مفهوم رسانه از دایره چند مجرای رسانه‌های مشخص و مرسوم مانند رادیو و تلویزیون و شبکه‌های اجتماعی خارج شده و در مفاهیم گسترده دیگری بسط یافته است. یکی از این رسانه‌ها اپلیکشنی به نام گسست‌باکس است. در واقع گسست‌باکس یک پخش‌کننده پادکستی است که می‌توانید در آن انواع برنامه‌های پادکستی را گوش کنید. این روزها پادکست‌ها وارد زندگی روزمره بسیاری از ما شده‌اند، می‌توانید در سفر و جاده، در مترو یا ترافیک‌های طولانی، شنونده نسخه آیفون را روی گوشی خود نصب کنید و وارد دنیای پادکست‌ها شوید. شاید به‌راحتی بتوان گفت گسست‌باکس تنها اپلیکشنی است که با یک طبقه‌بندی دقیق از انواع موضوعات توانسته مخاطبان بسیاری را به خود جلب کند. یکی از دلایل محبوب شدن پادکست‌ها، استقلال بودن آنها و البته جدا بودن از دایره سیاست‌گذاری‌های محدودکننده شبکه‌هایی است که نظارت آنها موجب حذف و تعدیل ساختارها، برنامه‌ها یا از بین رفتن تنوع صداها می‌شود.

گسست‌باکس یک شرکت پادکست مستقر در هنگ‌کنگ است که علاوه بر میزبانی پادکست‌های متنوع، خودش هم به تولید پادکست مشغول است. گسست‌باکس در سال ۲۰۱۶ توسط شخصی به نام «رئی وانگ» مدیر اجرایی کنونی شرکتی در پکن چین بنیان‌گذاری شد و دارای دفترهایی در سانفرانسیسکو و هنگ‌کنگ است. در سال ۲۰۱۹ حدود یک میلیون پادکست به‌واسطه این نرم‌افزار در دسترس بوده‌اند. در حال حاضر یکی از بهترین اپلیکشن‌های پادکست برای کاربران ایرانی گسست‌باکس است. موقعیتی که می‌توان از طریق آن، اگر به‌عنوان یک پادکستر شروع به تولید محتوای صوتی خود کنید، خلق پول هم داشته باشید. به این صورت که محتوای صوتی خودتان را در گسست‌باکس منتشر می‌کنید و در صورت وجود مخاطبان زیاد این اپلیکشن می‌تواند سکوی پرتاب شما باشد. از این نظر نحوه ساختن پادکست در castbox برای پادکسترها بسیار حیاتی است و اگر بتوانند آموزش‌های لازم را در این زمینه ببینند، دسترسی برای کسب درآمد است. به‌طور کلی کسب درآمد در این پلتفرم در قالب بلاکچین بوده و بسیار سودآور است. در انتهای این نوشتار مختصر به پادکست دغدغه ایران اشاره می‌کنم که در اپلیکشن گسست‌باکس موجود است. این پادکست به‌واسطه محمد قاضی، جامعه‌شناس ایجاد و در سال ۱۴۰۲ منتشر شده است. در این پادکست در هر دو هفته یک اپیزود منتشر می‌شود که به موضوع اجتماعی و اقتصادی مهمی می‌پردازد. قسمت ۱۱۲ این پادکست نیز با موضوع «بازخوانی ایران معاصر» جندی پیش منتشر شد که قابل‌تامل است. در این اپیزود بعد از ۵ قسمت شرح کتاب «خشونت و نظم‌های اجتماعی» و در ۵ قسمت شرح کتاب «در سایه خشونت» که نزدیک به ۱۰ ماه طول کشید، در قسمت ۱۱۲ پادکست دغدغه ایران، تاریخ ایران معاصر از اواخر مشروطه تا به امروز در چارچوب تحولات نظم دسترسی محدود بازخوانی شده است.

در باره نظم‌های اجتماعی

کتاب «خشونت و نظم‌های اجتماعی» اثر داگلاس نورث، جان جوزف والیس و باری آر. وینگاوست، چارچوب مفهومی برای درک ۲ نوع نظم اجتماعی دسترسی محدود و دسترسی باز است و درباره اینکه چرا جوامع دسترسی باز از لحاظ سیاسی و اقتصادی توسعه‌یافته‌تر هستند؟ و چرا محدود کشورهایی موفق به گذار بین این دو نوع جامعه شده‌اند؟ با اثبات اینکه رفتار اقتصادی و سیاسی ارتباط نزدیکی با هم دارند، مشکل خشونت را درون یک علم اجتماعی بزرگ‌تر و چارچوب تاریخی دهه‌ها ساله جای می‌دهند. بیشتر جوامع با دستکاری و دخالت سیاسی در اقتصاد و خلق رانت برای فرادستان، خشونت را محدود می‌کنند. کتاب پیش‌رو را ترجمه جعفر خیرخواهان و رضا مجیدزاده منتشر شده است. کتاب خشونت و نظم‌های اجتماعی برای علاقه‌مندان به مباحث اجتماعی، سیاسی و اقتصادی کتاب جذابی است. نویسندگان این کتاب در پاسخ به اینکه چرا تیرت‌های فعال در جوامع دسترسی محدود، توانایی حرکت از قالب‌های سازمانی ساده به پیچیده‌تر را ندارند، با اتکا به منطق جوامع دسترسی باز علت را نبود تخریب خلاق در هر دو عرصه اقتصادی و سیاسی می‌دانند. دسترسی باز و آزادی ورود به سازمان‌ها در اقتصاد، از دسترسی باز در عرصه سیاست پشتیبانی و دسترسی باز و آزادی ورود به سیاست نیز از دسترسی باز در اقتصاد پشتیبانی می‌کند. مجموعه‌ای گوناگون و گسترده از سازمان‌ها بر مبنای دسترسی باز در اقتصاد تاسیس می‌شوند که کارگزاران اصلی فرایند تخریب خلاق به‌شمار می‌روند؛ به این ترتیب مبنایی برای جامعه مدنی به‌وجود می‌آید، یعنی گروه‌های بسیاری در جامعه وجود دارند که هنگام تهدید منافع خود از قابلیت تبدیل شدن به فعال سیاسی برخوردار هستند. تخریب سازنده در عرصه اقتصادی موجب می‌شود تا توزیع منافع اقتصادی به‌طور دائم جابه‌جا شود و مقامات سیاسی برای تثبیت و تحکیم مزایا و امتیازات ویژه خود از طریق رانت‌جویی با مشکل مواجه شوند. به‌همین ترتیب دسترسی باز در عرصه سیاست از طریق رقابت حزبی به تخریب خلاق سیاسی منجر می‌شود. حزب رقیب و مخالف برای پیش‌رفت رفتار حزب حاکم و رسوا کردن هرگونه تلاش برای تحریف و تفسیر واژگونه قانون اساسی، به‌ویژه حفظ دسترسی باز، انگیزه‌هایی قوی دارد. با آنکه مخالفان در نظام‌های انتخاباتی حکومت طبیعی نیز انگیزه‌هایی مشابه دارند، اما نبود دسترسی باز و محدودیت‌هایی که برای رقابت وجود دارد، از توانایی مخالفان برای مقابله با تلاش‌های جناح حاکم، در مقایسه با توانایی مخالفان در نظم دسترسی باز می‌کاهد. به‌این سادگی، رقابت حزبی در حضور نظم دسترسی باز نسبت به رقابت حزبی در حالت دسترسی محدود، کارایی بسیار بیشتری دارد. کتاب خشونت و نظم‌های اجتماعی را نشر روزنه منتشر کرده و نرخ آن ۱۰۵ هزار تومان است. کتاب در سایت طاقچه نیز موجود است.

معرفی کتاب